

5.LEKCIJA

Sui un Tan din.: reliģija un proza

Sui 隋 581-618

Tang 唐 618-907

Vēsturiskie notikumi

- Li Shimin 李世民 (Tan din. 2.imperators)
- 781.g. 1.nestoriāņu akmens stēle: 大秦景教流行中国碑
„Akmens plāksne par romiešu nestoriānisma izplatību Ķīnā”
- Tibetā valdnieks Suncens Gampo un Tan princese
Wencheng Gongzhu 文成公主
- 823.g.Tibetas un Ķīnas miera līgums, iecirsts akmens stēlē
Lhasā

- Tan imperatore Wu Zetian 武则天 („*Kareivīgā imperatore, kas sakārto debesis – pasauli*”) 690-705
- Imperators Xuanzong 玄宗 (712-756)
- An Lushan 安祿山 sacelšanās 755.g., ķīniešu ģenerālis Shi Simin 史思明

Četras Ķīnas daiļavas

- Xishi 西施
- Diaochan 貂蝉
- Wang Zhaojun 王昭君
- Yang Guifei 杨贵妃 (konkubīne Jan)

Budisma ietekmē Ķīnā

- Stūpas, 10 tūkstoš budu alas, Dunhuang biblioteka, tankas, mandalas u.c.
- Yongming 永明 periods (483-493), prinča Xiao Ziliang literārais salons Jingling, Shen Yue 沈约 „Četru toņu reģistrs“ (Sishengpu 四声谱)
- 601. g. valodnieks Lu Fayān 陆法言 „Sadalītās zilbes“切韵 fanqie 反切 sistēma

钢: 歌康切, 音冈, 阳韵。

钢 [gāng] fonētiski *dalās* (qie 切) kā 歌[ge] + 康[kang]=钢[gang]
tonis jeb skaņa (yin 音) ir kā 冈[gāng], t.i. *1.līdzēnais tonis*
atskaņa (jun 韵) ir vienāda ar vārdu 阳 [yang]

- Bodhidharma (470-516) , ķīn. 达摩 Damo
Shaolin 少林 klosteris Songshan 嵩山 kalnā
18 Arhātu cīņas tehnikas 十八罗汉 (shiba luohan)

Senatnes atjaunošanas kustība

(fugu 复古 *jeb* guven yundong 古文运动)

Han Yu 韩愈

„*Senču ceļš*” (Yuandao 原道)

„*Traktāts par Buddhas kaulu*” (Fogulun 佛骨论)

Astoni Tan-Sun Lielmeistari

(唐宋八大家 Tang Song ba da jia)

- Han Yu 韩愈
- Liu Zongyuan 柳宗元
- Ouyang Xiu 欧阳修
- Su Shi 苏轼 *jeb* Su Dongpo 苏东坡
- Su Che 苏辙
- Su Xun 苏洵
- Wang Anshi 王安石
- Zeng Gong 曾巩